

POSUDEK OPONENTA HABILITAČNÍ PRÁCE

Masarykova univerzita

Uchazeč

Habilitační práce

Oponent

**Pracoviště opONENTA,
institute**

Marcela Janíková, PhDr. Ph.D..

Učitelé tělesné výchovy: na cestě k profesi a dál ...

Bohuslav Hodaň, prof. PhDr. CSc.

Wyssza szkola Humanitas Sosnowiec

[Text posudku]¹

Na první pohled vypadá práce velmi kvalitně. Autorka se srozumitelně, jasně a kultivovaně vyjadřuje, až na výjimky (zřejmá přehlédnutí) téměř bezchybně. Po formální stránce je práce na požadované úrovni.

Pokud se týká obsahové stránky, je zcela zřejmé, že je autorka do problému velmi zainteresována, výborně se v rozsáhlé problematice orientuje. Za zvláštní zmínku stojí velmi zasvěcená práce s neobvykle rozsáhlou literaturou, která je v práci prezentována.

Celá práce je ale podle mého názoru pojata příliš široce (180 stran). Je tomu tak proto, že v procesu autorčiných úvah či zkoumání dochází k různým „odbočkám“, které vyplývají ze souvislostí jevů zkoumaného problému a jeho okolí. Je to samozřejmé. Jenže ty odbočky je nutné naznačit (aby si čtenář uvědomil vtažení problému k okolí, zařazení do systému ...), ale už ne je řešit, vysvětlovat apod. (to už jsou problémy jiných prací). Tím celá práce zbytečně košatí. což se v tomto případě stalo, a práci to v žádném případě nenosnívá. čtenář je odváděn od problému. Díky tomu dochází i k prolínání problémů v jednotlivých kapitolách (nepřehlednost).

konkrétní připomínky:

- Studium učitelství tělesné výchovy vnímáno jako snadný zisk vysokoškolského titulu - podle mého názoru také proto nadpoloviční počet těch, kteří do školství nenastupují.
- Formulace odpovědí na výzkumné otázky. Výzkumná otázka je zobecňující, musí být formulována tak, aby na ni bylo možno odpovědět. (V textu jsou ty odpovědi těžko dohledatelné.)

Str. 9, ř. 1 „tělovýchovných (sportovně pedagogických) profesí: mají oba pojmy stejný význam? (viz tělesná výchova vs. sport)

odst. 2, ř. 2 - 3 „profese učitele s výrazným akcentem na oborová specifika - v našem případě tělesné výchovy a sportu“ - jak se učitelství tělesné výchovy týká sportu? (učitel vs. trenér)

odst. 4, „etapy rodinné sportovní socializace“ - výzkum se týkal pouze těchto rodin?, pokud ano, proč?

- mají všichni uchazeči za sebou „sportovní (hráčskou)“ kariéru?

¹ V textu posudku se lze zaměřit například na tyto oblasti: aktuálnost tématu, přístup k řešení, použitá metodologie, kvalita a správnost dosažených výsledků, původnost dosažených výsledků, uplatnitelnost výsledků pro rozvoj oboru a další bádání, uplatnitelnost výsledků v praxi, formální úprava a jazyková úroveň práce, připomínky k habilitační práci uchazeče

- proč „sportovní“ a „hráčská“ - hra není sport?

Str. 10 „Teoretický model ...“ Pojem „Teorie“ je vyjádřením celého souboru zformulovaných tvrzení, považovaných za pravdivá, o definovaném předmětu výzkumu. Nemůže být v rozporu s ověřenými zkušenostmi a výsledky experimentů. To znamená, že „teorie“ je výsledkem dlouhodobého bádání, experimentování a teprve na základě důkazu, že je to jediné možné vysvětlení, je možno hovořit o teorii. Musí projít procesem verifikace a zejména falzifikace.

To se v tomto případě nestalo, takže není možno hovořit o „teoretickém modelu“. (Také str. 38, posl. odst., ř. 6, str. 39)

„Získávání kvalitních uchazečů“ by asi mělo následovat po „diagnostice předpokladů“, za něž je možno považovat přijímací řízení.

Co je „školní výkon žáků“?

„Školství jako obor“ - čeho?

Str. 11, odst. 2, ř. 2 „výzkumných postupů a metod“ jaký je mezi těmito pojmy rozdíl?

ř. 4 - 5 nejsou zde uváděny výzkumné metody, ale techniky

Str. 12, odst. 1, ř. 3 - „do pojetí toho, co je profese“, raději „do pojetí profese“

ř. 4 - 5 - lékařství jako „tradiční“ profese, učitelství ne?

odst. 2, ř. 2 - 3 „Ty jsou vymezovány...“ (vztahuje se k ř. 1 „východiska“) - není shoda podmětu a přísudku (ta jsou vymezována)

odst. 2, ř. 5 „jsou operacionalizovány“ - (skutečně?), v operacionalizaci jde o převedení obecných pojmů do roviny sledovaných znaků, používá se v kvantitativním výzkumu, má vztah k hypotézám atd. - to zde není

Kap. 1.1 odst. 1, ř. 1 „Vymezení profese jsou determinována“ - neobratné

Poslední odst. ř. 2 - profese či povolání skutečně souvisejí pouze s akademickým vzděláním? Povolání je obvykle charakterizováno jako pravidelně vykonávaná pracovní činnost zajišťující příjem prostředků živobytí.

Kap. 1.2, odst. 1, ř. 7 „vysoký věkový průměr učitelů, vysokou feminizaci či neatraktivnost“ nelze považovat za typické znaky učitelství, ale problémy či chyby naší současnosti

Str. 18, odst. 3, ř. 3 - 4 „penzum poznatků společné pro všechny“ - společných, chybí čárka

Str. 20, ř. 3 „ve výuce tělesné výchově“, raději výchovy

Str. 33 - proč je převzata část tabulky ze str. 10 - stačil odkaz

Str. 36, odst. 1 to zmiňované „kontinuum“ považují za samozřejmé

Str. 39, ř. 9 i jinde) „sportovně orientované volnočasové aktivity“ (obecnější by bylo pohybově orientované)

Obr. 1.4.1 je výtah ze základního schématu, stačil odkaz

Str. 40, ř. 6 „je spíše o ...“ - raději spíše se týká

Odst. 2, ř. 9 „pokud bychom chtěli adresovat ...“ neadekvátní výraz

Str. 41, ř. 6 i jinde - „...zbývá nejspíše oblast prevence“ - souvisí se „zdravotním“ úkolem tělesné výchovy, který je však při 2 - 3 hodinách tělesné výchovy a daném množství žáků v podstatě nerealizovatelný; tělesná výchova má především charakter (nejen pohybově) vzdělávací, související se zdravým životním stylem, na kterém je zdraví především závislé

ř. 10 a dále „tělovýchova“ neodborný termín

odst. 2 poslední věta značně nesrozumitelná

odst. 3, ř. 2 terminologie (tělovýchovné, sportovně pedagogické...)
Str. 43 zaměření na „výzkumy od devadesátých let“ - na vymezení určitého období má každý autor sice právo, ale je často poučné alespoň výběrově si všimnout výzkumů mnohem starších
Str. 46 a dále - příliš podrobné informace o výzkumech
Str. 48, odst. 1, posl. věta -
Str. 52, odst. 2 - z dikce odstavce nevyplývá šíře olomoucké produkce - převažují „shrnující“ práce nad konkrétními
Str. 58, odst. 1, 3. ř. zdola perspektivistou místo perspektivou
Str. 62 výzkumy učitele tělesné výchovy již od konce šedesátých let (ne od sedmdesátých, jak je zde uvedeno)
Str. 69, proč je uvedený obrázek opakováním ze strany 10, stačil odkaz
Str. 76, problém návratnosti dotazníku
Str. 96, výpočty korelací nemají opodstatnění ani z hlediska obsahového, ani z hlediska početnosti skupin
Str. 102 „Následně jsme vybrali tři z našeho pohledu typické zástupce ...“, co znamená „naš pohled“?

Atlas ti. v případě interview poněkud problematický, není to metoda focus group. Bylo by lepší sestavit z typických životních příběhů „focus group“ a s ní pracovat

Str. 106, jak byli vybráni zástupci jednotlivých kategorií?

Str. 110 (nejen) zbytečně dlouhé popisy

Obecně - celý „učitelský vývoj“ je závislý na původním prostředí, ze kterého člověk vychází

Malá četnost a výběr výzkumných skupin

Str. 138 „Popište prosím Vaše pocity ze studia učitelství ...“ Skutečně jde o pocity? Ty jsou formulovány jako *vnímané emoce myšlenky, vjemy apod., které jsou slabě vnímané a dokonce těžko pojmenovatelné*. To by asi v tomto případě bylo málo.

Zde jsem ve svém posudku výpis problematických pasáží ukončil, protože dál už ztrácí smysl a musím bohužel konstatovat, že množství konkrétních chyb zcela znehodnocuje celý habilitační spis.

Dotazy navazující na posudek:

- Co sehrává podle Vás rozhodující roli ve výběru profese a proč (stěžejní a doprovodné vlivy)?
- Mění se podle Vás poslání tělesné výchovy ve vzdělávacím procesu?

Závěr

Habilitační práce PhDr. Marcely Janíkové, Ph.D. „Učitelé tělesné výchovy: na cestě k profesi a dál...“ **nesplňuje** požadavky standardně kladené na habilitační práce v oboru kinantropologie.

Brno dne 8. 4. 2019

.....
podpis